

KUTSESTANDARD

Tootmisjuht, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tootmisjuht, tase 6	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Tootmisjuht, tase 6 korraldab ja arendab tõhusalt erineva suurusega töötleva tööstuse ettevõtete igapäevast tootmistööd ning planeerib pikemaajalisi tootmisprotsesse ja tehnoloogiaid. Ta hindab tootmistehnoloogiliste protsesside ja tootmisüksuste arenguvajadusi ning töötab välja tehnoloogia uuendamise ja pideva parendamise protsessi.

Tootmisjuhi põhilisteks tööülesanneteks on tootmise planeerimine, tootmisprotsesside väljatöötamine, tootmisprotsessi struktuuri planeerimine, tootmise tõhususe analüüs, sh töökorraldus ja ressursside haldamine. Ta osaleb töötajate värbamisel, oskuste hindamisel või korraldab seda ning teeb ettepanekuid täienduskoolituseks. Tagab tõhusa teabevahetuse tootmiseks oluliste osapoolte vahel - nii ettevõtte siseste kui ka väliste struktuuriüksuste kui koostööpartnerite vahel.

Tootmisjuht tunneb oma valdkonna toodete tehnoloogilisi protsesse, tehnoloogiaid, materjale, tootmisvahendeid, seadmeid ja masinaid.

Ta tunneb ja rakendab kvaliteedijuhtimise meetodeid ja põhimõtteid ning rakendab tegevusvaldkonda reguleerivaid standardeid ja õigusakte. Tootmisjuht toetab oma tegevusega tootearendusprotsessi.

A.2 Tööosad

A.2.1 Tootmisprotsessi strateegiline juhtimine

1. Tootmisprotsessi väljatöötamine ja arendamine.
2. Tootmistehnoloogia planeerimine ja vastavusse viimine ettevõtte ning muutuva turu vajadustega.
3. Tootmisprotsessi kvaliteedijuhtimise korraldamine.
4. Tootmiskulude juhtimine.
5. Tootearendusprotsessis osalemine.
6. Ettevõtte eelarve koostamisel osalemine.

A.2.2 Tootmisprotsessi taktikaline ja operatiivne juhtimine

1. Tootmise taktikaline ja operatiivne planeerimine.
2. Materjali ja informatsioonivoogude juhtimine tootmises.
3. Tootmisprotsessis kasutatavate materjalide varu ja materjalivoogude tõhususe tagamine.
4. Masinate, seadmete ja tootmisliinide töökorra tagamine.
5. Tootmise igapäevane operatiivne koordineerimine.
6. Toote kvaliteedi tagamine.
7. Tootmisprotsesside tõhususe juhtimine ning mõõtmine ja analüüsimine.

A.2.3 Tootmispersonalit juhtimine

1. Tootmispersonalit vajaduse määramine.
2. Tootmispersonalit valikuprotsessis osalemine.
3. Tootmispersonalit arenguvajaduse määratlemine.
4. Tootmispersonalit arengukava koostamine.
5. Tootmispersonalit suunamine, motiveerimine, kaasamine ja innustamine.

A.2.4 Tootmise töökeskkonna ja tööohutuse tagamine

1. Töökeskkonna ja tööohutuse nõuete järgimise süsteemi väljatöötamine.
2. Tootmispersonalile tööohutuse tagamine.
3. Tootmispersonalile ergonoomilise töökeskkonna tagamine.
4. Tööhügieeni tagamine.

A.3 Töö keskkond ja eripära

Tootmisjuhi töökeskkond sõltub valdkonnaspetsiifikast, on kiiresti muutuv ja eeldab kiiret analüüsimist ja otsustamist.

A.4 Töövahendid

Büroovahendid ja -tehnik ning tootmise info- ja kommunikatsioonivahendid

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Tootmisjuhile on tähtsad kõrge enesekontroll, tasakaalukus, algatus- ja õppimisvõime, koostöö-, riski- ja suhtlemisvalmidus, vastutustundlikkus, usaldusväärsus, ausus, kohusetunne, korrektsus, täpsus, kiirus, otsustusvõime ja iseseisvus, sihikindlus, analüütiline mõtlemine; kontsentreerumis-, üldistus- ja kohanemisvõime, paindlikkus, loominguilisus, uuendusmeelsus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tootmisjuhtidel on tavapärastel erialane kutse- või kõrgharidus.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Tootmisjuht, tootmisosakonna juhataja, vahetuse vanem, divisjoni juht.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Tootmisjuht, tase 6 kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside B.2.1–B.2.10 tõendamine.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Tootmisprotsessi strateegiline juhtimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) töötab välja ja arendab tootmisprotsessi vastavalt ettevõtte eesmärkidele ja lähteülesandele, arvestades tehnoloogilisi nõudeid ja ettevõtte eripära; 2) tagab ettevõtte tootmistehnoloogia vastavuse muutuva turu vajadustega, arvestades ettevõtte lühi- ja pikaajalise strateegiaga, määratletud eesmärkidega ja õigusaktidest tulenevate nõuetega ning kliendi nõuetega ja viies ettevõtte tootmistehnoloogia vastavusse tehniliste võimalustega uute materjalide ja seadmete abil; 3) tagab tootmisprotsessi kvaliteedi, lähtudes kehtestatud standarditest, protseduuridest ja tööjuhenditest, vajadusel algatab ümberkorraldusi tootmise tõhustamiseks; vastutab tootmisprotsessi puudutavate ennetavate ja korrigeerivate tegevuste toimimise eest ning dokumentatsiooni ajakohasuse eest; 4) koostab tootmiseelarve ja jälgib selle täitmist, lähtudes ettevõtte eesmärkidest ja tootmise tõhustamise vajadusest, arvestades ettevõtte suurust, struktuuri ja tootmise eripära ning teeb koostööd teiste struktuuriüksustega; 5) osaleb tootearenduse protsessis, kooskõlastades tootearenduse ideede teostatavust tootmisprotsesside võimalustega või lisades uusi rakendusi; 6) osaleb tootmisettevõtte eelarve koostamisel, arvestades ettevõtte lühi- ja pikaajalise strateegiaga, määratletud eesmärkidega ning muutuva turu vajadustega. Teadmised: 1) tootmisjuhtimise põhimõtted; 2) strateegiliste ressursside ja võimsuse planeerimise põhimõtted;	

- 3) eelarvestamise põhimõtted;
- 4) hinnakujundamise põhimõtted;
- 5) tootmise tõhustamise põhimõtted (nt Lean).

B.2.2 Tootmisprotsessi taktikaline ja operatiivne juhtimine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) korraldab tootmise taktikalise ja operatiivse planeerimise, lähtudes olemasolevatest tellimustest, arvestades olemasolevaid ressursse, näiteks tööjõud, materjalid, tootmisvõimsus, sh seadmed, tarneahela pikkus ja riskid ning seadusest tulenevad keskkonnaohutuse nõuded;
- 2) korraldab materjalide ja infovoogude juhtimist tootmises eesmärgiga tagada materjalide jälgitavus reaalajas ning materjalide ja informatsioonivoogude samaaegsust, kasutades ettevõttes olemasolevaid infosüsteeme ja andmebaase;
- 3) korraldab materjalide piisava varu (toormaterjal, pooltoodang, tarvikud, põhi- ja abimaterjalid) ning materjalivoogude tõhususe tootmisprotsessis, lähtudes toodetavate toodete nimetuste arvust või nimistust (nomenklatuur), tootmisplaani ning olemasolevatest ressurssidest (tööjõud ja seadmed);
- 4) tagab masinate, seadmete ja tootmisliinide töökorras oleku, jälgides hooldusgraafikuid ja seadmete varuosade olemasolu ning arvestades olemasolevat tootmisplaani ja tootmise eripära;
- 5) koordineerib igapäevast tootmisprotsessi, jälgides tegevuse vastavust plaanile ja analüüsides näitajaid ning tehes vajalikke muudatusi;
- 6) tagab toote tehniliste ja kvaliteedinõuete täitmise kogu tootmisprotsessi ulatuses, arvestades kliendi nõudeid ja toote tehnilist kirjeldust (spetsifikatsiooni);
- 7) mõeldab ja analüüsib tootmisprotsesse nende tõhustamise eesmärgil, kasutades asjakohaseid meetodikke ja tööriistu;
- 8) langetab asjakohaseid otsuseid, sh keerulisi ja riske sisaldavaid ning mittetäieliku info alusel tehtavaid otsuseid.

Teadmised:

- 1) protsesside juhtimise põhimõtted;
- 2) tööstusharu tootmistehnoloogia põhimõtted ja protsessid;
- 3) materjalide vajaduste planeerimise põhimõtted;
- 4) tootmise ressursside planeerimise põhimõtted;
- 5) kvaliteedijuhtimise põhimõtted.

B.2.3 Tootmispersonalit juhtimine ja juhendamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) määratleb tootmispersonalit vajaduse, sh nende kvalifikatsiooni, arvestades tootmise strateegilisi eesmärke;
- 2) osaleb tootmispersonalit valiku protsessis, andes sisendi personalit osakonnale ametijuhendi näol, osaleb kandidaadi hindamisel ja valimisel, arvestades tootmisprotsessi vajadusi;
- 3) määratleb töötajate arenguvajaduse, loob arenguvõimalused ja osaleb aktiivselt teiste arendamisel;
- 4) osaleb tootmispersonalit arengukava (koolitused, täienduskoolitused) koostamisel, arvestades tootmisprotsessi ja tootmispersonalit arenguvajadusi;
- 5) suunab, kaasab ja innustab tootmispersonalit, rakendades personalit tasustamise ja arendamise põhimõtteid; kavandab töötajate juhendamise protsessi, kirjeldades nõutavad kompetentsid ja seades selged eesmärgid juhendamise protsessile.

Teadmised:

- 1) personalijuhtimise põhimõtted.

B.2.4 Tootmise töökeskkonna ja tööohutuse tagamine

EKR tase 6

Tegevusnäitajad:

- 1) tagab töökeskkonna nõuetele vastavuse, korraldades riskianalüüsi, töötades välja tootmisettevõtte või tootmisüksuse töökeskkonna pideva sisekontrolli ja arendamise süsteemi;
- 2) tagab tootmispersonalit tööviime ja tööohutuse, järgides tootmisüksuse töötervishoiu nõuetele vastavust tulenevalt tootmise eripärast;
- 3) tagab tootmispersonalile parimad võimalikud ergonoomilised töökohad, lähtudes tootmisettevõtte, tootmisüksuse ja erinevate tootmise töökohtade eripärast;

4) tagab tootmisettevõtte või tootmisüksuse tööohutuse ja töötervishoiu nõuete täitmise (sh vajadusel toiduhügieeni ja isikukaitsevahendite kasutamise järgimine), arvestades ettevõtte või üksuse eripärast ja seadusandlusest tulenevaid nõudeid.

Teadmised:

- 1) tööõiguse, töökeskkonna, -ohutuse ja -tervishoiu nõudeid reguleerivate õigusaktide nõuded;
- 2) tööergonoomikale esitatavad nõuded.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.5 Suhtlemine ja esitlemine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega, kasutades asjakohast suhtlemisviisi. 2. Esitab teavet arusaadavalt ja enesekindlalt, oskab välja tuua olulise ning avaldab selgelt oma arvamust. 3. Sõnastab esitatava teabe vastavalt sihtrühma vajadustele ja mõistmisvõimele. 4. Struktureerib teabe, kasutab mitmekülgset teavet, tugineb tõenditele ja faktidele ning esitab teabe kokkuvõtlikult, loogiliselt ja analüütiliselt. 5. Käitub tasakaalukalt ning tuleb toime negatiivse (nt vaenuliku) suhtumise ja nõudmistega ning säilitab kontrolli olukorra üle. 6. Peab läbirääkimisi erinevate huvigruppidega, aitab leida sobivaima lahenduse.	
B.2.6 Koostöö ja toetamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Töötab tõhusalt üksikisikutega ja meeskonnas, klientide ja kolleegidega. 2. Kohandub meeskonnaga, toetab meeskonna tulemuslikku tegutsemist ja loob meeskonnavaimu. 3. Järgib üldisi ja organisatsiooni eetilisi tõekspidamisi ja väärtusi ning mõjutab ja veenab teisi neid järgima. 4. Tegutseb kooskõlas oma sõnadega, peab kinni ühistest reeglitest ja kokkulepitud põhimõtetest. 5. Suhtub vastutustundlikult ümbritsevasse keskkonda ning ergutab teisi samamoodi suhtuma.	
B.2.7 Õppimine ja enesearendamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Määratleb isiklikud lühi- ja pikaajalised karjääriesmärgid ja arendab ennast oma valdkonnas sihipäraselt. 2. On sisemiselt motiveeritud, õpib kogemustest ja tehtud vigadest ning tuleb toime pingega ja tagasilöökidega; hindab ja analüüsib edu ja ebaõnnestumisi ning korrigeerib vajadusel oma tegevusi.	
B.2.8 Tulemuste saavutamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Seab kõrged tulemusstandardid, nt kvaliteet, kvantiteet, kliendisuhted, töö areng, ja jälgib nende saavutamist. 2. Töötab tõhusalt, kasutades enda ja teiste ressursse asjakohaselt ja säästlikult, tegutseb tema käsutuses olevatele vahenditele ja keskkonnale vastavalt. 3. Töötab järjekindlalt ja süsteemselt eesmärkide saavutamise nimel, viies lõpuni tööd või projektid ning saavutades eesmärgid.	
B.2.9 Arvuti kasutamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1. Kasutab tööalaselt arvutit järgmistel tasemetel: infotöötlamine, kommunikatsioon, sisuloome, probleemilahendus ja ohutus iseseisva kasutaja tasemel. 2. Kasutab ettevõtte ressursside planeerimise tarkvarasid (näiteks ERP, MRP, MES jms), arvestades nende programmide töö põhimõtteid. 3. Kasutab vajaliku info leidmiseks organisatsioonisiseseid elektroonilisi andmebaase, arvestades nende töö põhimõtteid.	
B.2.10 Keelte kasutamine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) Kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2.	

2) Kasutab oma töös vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B2 (vt lisa 2 „Keelte oskustasemete kirjeldused“).

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	14-26112019-03/2k
2. Kutsestandardi koostajad	Aleksandr Miina, Tallinna Tehnikaülikool, MTÜ Lean Enterprise Estonia Emöke Sogenbits, FLIR Systems Indrek Rohtma, Eesti Masinatööstuse Liit Ingrid Joost, Tallinna Tehnikaülikool, Stram OÜ Jaanus Tärnov, Eesti Plastitööstuse Liit Pille Meier, Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liit Marika Tungel, Eesti Toiduainetööstuse Liit Helle Raidvee, Eesti Rõiva- ja Tekstiililiit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Äriteeninduse ja Muu Äritegevuse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	14
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	26.11.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	20.11.2024
7. Kutsestandardi versiooni number	2
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	1321 Töötleva tööstuse juhid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Manufacturing service manager
Inglise keeles	Production manager, level 6
Vene keeles	Руководитель производства
C.3 Lisad	
Lisa 1 Digipädevuste enesehindamise skaala	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	